

זהר הקדוש עם ביאור הכתר והכבוד

פרשת קדושים • השפעת הדיבור למעלה

במאמר זה יבאר חלקי הכתוב (ויקרא יט ד) 'לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשול, ויראת מאלהיך אני ה' בכמה אופנים. תחילה יבאר שהמקלל את חברו מעורר למעלה על ידי דיבורו מלאכי חבלה, ומתגברים עליו. ואחר כך יבאר גודל מעלת דברי התורה העולים לבניה וממשיכים משם שפע רב בכל העולמות. ויבאר כי תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה, גורם שדברי תורתו אינם עולים למעלה.

וממשיך לבאר את המשך הפסוק 'ולפני עור לא תתן מכשול' בשלושה פירושים. 'ולפני עור לא תתן מכשול'. פירושו **מכשול**. שאסור לשים מכשול לפני אדם עיוור שיתקל ויפול. **ואוקמונה** - וכבר ביארוהו (ראה ע"ז 1), שלא זה נאמר **במאן דגרים לאחרא למחטי** - במי שגורם לאחר לחטוא, **וכן** ביארוהו חז"ל (מ"ק ז.) על **מאן דמחי לבריה רבא** - מי שמכה את בנו הגדול ומביישו בכך, מפני שבכך מכשילו שיעיז פניו כנגדו ויעבור על מצוות כיבוד אב.

ומוסיף, וגם נכלל בפסוק 'ולפני עור לא תתן מכשול' וגו', שמדבר **במאן דלא מטא** - במי שלא הגיע להוראה, **ואורי** - ומורה הוראה. **דכתיב** - שעליו נאמר (משלי ז כו) **'פי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה'**, כיון שעל ידי הוראתו נכשלים רבים אשר נענשים על העוון שנכשלו בו על ידו. **והאי אעבר** - ותלמיד זה עובר משום 'ולפני עור לא תתן מכשול', בגין דאכשיל ליה לחבריה לעלמא דאתי - כיון שעל ידי הוראתו הכשיל את חברו ופגם את נשמתו לעולם הבא.

מאחר שביאר שתלמיד שלא הגיע להוראה ומורה, עובר אל איסור 'לפני עור לא תתן מכשול' על ידי הוראתו, יפרש כי הוא גורם למכשול גם לתלמידים הלומדים תורה ממנו. ותחילה מקדים לבאר בשבח דברי התורה שעולים לעולמות עליונים, ולפיו יבאר מה נגרם על ידי זה שלא הגיע להוראה.

דתנינן - שהרי למדנו, **מאן דאזיל באורח מישר באורייתא** - מי שהולך בדרך ישרה בתורה ודן בלי טעות, ומאן דאשתדל באורייתא פדקא יאות - וכן מי שעוסק בתורה כראוי תמיד, ואינו מתרשל ממנה, הוא **אית ליה חולקא טבא תדיר לעלמא דאתי** - יש לו תמיד חלק טוב לעולם הבא שהוא הבינה.

ומבאר איד עולה דבר התורה לבניה. והטעם שזוכה לאור הבינה הוא, **דההיא מלה דאורייתא דאפיק מפומיה** - כי אותו דבר תורה שהוציא מפיו, **אזלא ושאטא בעלמא** - הולכת ומשוטטת בעולם הזה, **וסלקא לעילא** - ועולה למעלה לשער השמים שהוא שער העולם הרוחני, **וכמה מלאכים עלאין קדישין** - עליונים וקדושים מתחבראן בההיא מלה - מתחברים עם אותו דבר תורה בעלותו למעלה, **וסלקא באורח מישר** - ובהגיע דבר התורה לשער השמים הוא עולה בדרך ישרה ואינו מתעקם באמצע דרכו לצד החיצונים. **ואתעטר** - ובתחילת עליית דבר התורה אחר שנכנס בשער השמים בעטרה קדושה, שהיא הארה שהוא מקבל מן המלכות. אחר כך ממשיך דבר התורה בעלייתו למעלה לספירות עליונות, וכיון שדבר התורה משתלשל מן התפארת הקשורה עם הבינה, לכן **ואסתחי**

רבי חייא פתח, ואמר קרא אפתריה (ויקרא יט ד) **'לא תקלל חרש ולפני עור' וגו'.** **האי קרא במשמעו.** **אבל פרשתא דא, בלא, אוליפנא מינה מלין אחרניו, וכלהו תליין דא פדא.** **תא חזי, מאן דלייט לתבריה, ואיהו קמיה, ואכסיף ליה, פאלו אושיר דמיה, והא אוקימנא.**

והאי קרא, דלאו תבריה עמיה, והוא לייט ליה. תהיא מלה סלקא. **דלית לך מלה ומלה דנפיק מפומיה, דלא אית ליה קלא, תהוא קלא סליק לעילא, וכמה קסטרין מתחברין עמיה דתהוא קלא, עד דסלקא ואתער אתר דתהומא רבא, כמה דאוקמוה. וכמה מתערין עליה דתהוא פר נש. ווי למאן דאפיק מלה בישא מפומיה, והא אוקמוה.**

'ולפני עור לא תתן מכשול'. **במשמעו.** **ואוקמוה, במאן דגרים לאחרא למחטי.** **וכן מאן דמחי לבריה רבא.** **'ולפני עור לא תתן' וגו', במאן דלא מטא להוראה, ואורי.** **דכתיב (משלי ז כו) 'פי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה'.** **והאי אעבר משום 'ולפני עור לא תתן מכשול', בגין דאכשיל ליה לחבריה לעלמא דאתי.**

דתנינן, מאן דאזיל באורח מישר באורייתא, ומאן דאשתדל באורייתא פדקא יאות, אית ליה חולקא טבא תדיר לעלמא דאתי. **דההיא מלה דאורייתא דאפיק מפומיה, אזלא ושאטא בעלמא, וסלקא לעילא, וכמה עלאין קדישין מתחבראן בההיא מלה, וסלקא באורח מישר. ואתעטר בעטרא קדישא. ואסתחי**

הוא מתעטר, בעטרא קדישא - ואי למי שהוציא דיבור רע מפיו, והרי **אוקמונה** - והרי ביארו גודל הרעות המעוררים על האדם המוציא דיבור רע מפיו (זוהר ח"ג תרע"ב מו:).

רבי חייא פתח את דבריו, ואמר לפרש קרא אפתריה - הפסוק שלאחריו (ויקרא יט ד) **'לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשול, ויראת מאלהיך אני ה' וגו'.** **האי קרא** - פסוק זה פירושו **במשמעו**, שאסור לקלל חרש. **אבל פרשתא דא פלא** - פרשה זו כולה, **אוליפנא מינה מלין אחרניו** - למדים אנו ממנה דברים אחרים, **וכלהו תליין דא פדא** - וכולם תלויים זה בזה.

ומתחיל לפרש הכתוב 'לא תקלל חרש'. **תא חזי** - בוא ראה, **מאן דלייט לתבריה** - מי שמקלל את חברו, אפילו אינו חרש, **ואיהו** - וחבירו עומד **קמיה** - לפניו, **ואכסיף ליה** - ומבייש אותו על ידי קללתו, הרי זה **פאלו אושיר דמיה** - שפך את דמו, **והא אוקימנא** - והרי ביארוהו חז"ל (ראה ב"מ נח:).

והאי קרא - ופסוק זה 'לא תקלל חרש', אינו באופן שמבייש את חברו, אלא מתפרש **דלאו חבריה עמיה** - שאין חברו עמו, **והוא לייט ליה** - והוא מקלל אותו, שבזה נחשב חברו שקיללו. ואף על פי שאינו שופך את דמו אסור לקללו, **כי ההיא מלה סלקא** - אותו דיבור של הקללה עולה למעלה.

ומבאר איך עולה הדיבור למעלה, **דלית לך מלה ומלה דנפיק מפומיה** - שהרי אין לך דיבור ודיבור שמוציא אדם מפיו, **דלא אית ליה קלא** - שאין לו קול, **תהוא קלא סליק לעילא** - אותו הקול של הדיבור הרע עולה למעלה, **וכמה קסטרין מתחברין עמיה דתהוא קלא** - והרבה מלאכי חבלה מתחברים עם אותו הקול, **עד דסלקא ואתער** - שעולה ומעורר את **דתהומא רבא** - מקום התהום הגדול, ששם משכן החיצונים, **כמה דאוקמוה** - כמו שביארו ענין זה שהדיבור הרע עולה למקום החיצונים (ח"ב פקודי רסה), **וכמה** - והרבה חיצונים מתערין עליה דתהוא רב נש - מתעוררים על אותו האדם שקילל את חברו לעשות בו שפטים. **ווי למאן דאפיק מלה בישא מפומיה** - ואי למי שהוציא דיבור רע מפיו, **והא אוקמונה** - והרי ביארו גודל הרעות המעוררים על האדם המוציא דיבור רע מפיו (זוהר ח"ג תרע"ב מו:).

בְּנֵהרָא דְעֻלְמָא דְאֵתִי - ורוחץ בנהר של עולם הבא, כלומר שהוא מקבל מאור הבינה, **דְּנִגִיד וְנִפְיָק** - שנמשך ויוצא מעדן, שהוא החכמה. **וְאֵתְקַבַּל בֵּיה** - ומתקבל דבר התורה בפנימיות הבינה במקום שהיא מתקשרת עם החכמה, **וְאֵשְׁתַּאֲבַב בְּגִינְהָ** - ואז נשאב דבר התורה במקום התקשרות החכמה והבינה עד שנעשה ממש עצם מעצמותו של בחינה זו.

לאחר שהתבאר להיכן עולים דברי התורה, מבאר את ההשפעות והאורות הנשפעים מדברי התורה שעלו לבניה.

כיון שנעשה דבר התורה ענין אחד עם החכמה והבינה שהם השורש לשש המידות מחדש עד יסוד, הרי נוסף מקור שפע חדש, אשר לכן **וְאֵתְנַטַע סוּחְרַיְנִיה דְהַהוּא נִהְרָא** - ומסתעף הנטיעה החדשה שניטעה על ידי דבר התורה סביב לאותו נהר, כלומר שנמשך אור חדש מן הבינה והחכמה אל **אֵילָנָא עֵלְאָה** - האילן העליון, שהוא שש המידות הנזכרות. **וְכִדְיִן נִגִיד וְנִפְיָק נְהוּרָא עֵלְאָה** - ואז נמשך ויוצא אור עליון מן הספירות שנמשך להן אור חדש על ידי דבר התורה, **וְאֵתְעַטַר בֵּיה בְּהַהוּא בְּרַ נֶשׁ כָּל יוֹמָא** - ונמשך ומתעטר באותו אדם שלמד את התורה כל יום, אשר דבר תורתו עורר את השפע הרב לספירות, **כְּמָה דְאֵתְמַר** - כמו שנתבאר כבר במקום אחר.

לאחר שביאר מעלת הלומד תורה, מבאר שאם לומד דבר מוטעה מתלמיד שלא הגיע להוראה ומורה, דוחים את הדבר תורה מבולי הקדושה.

וּמָאן דְלַעֲי בְּאוּרִייתָא - ומי שמתייגע בתורה, **וְלֹא אֵשְׁתַּדַּל בְּהַ בְּאֵרַח קְשׁוּט וּבְאֵרַח מִישַׁר** - ואינו משתדל שתלמודו יהיה בדרך האמת והישרה, כיון שהוא לומד מפי זה שלא הגיע להוראה ומורה, ומטעמו בדבר הלכה, אז **הַהוּא מְלָה** של תורה, שאיננה תורת אמת, **סְלִקָא וְסַטִי אוּרְחִין** - עולה למעלה בדרכים עקומות, **וְלִית מָאן דִּיתְחַבֵּר בְּהָ** - ואין מי שיתחבר עמה, **וְכָלְא דְחִינִין לָהּ לְבַר** - וכולם דוחים דבר תורה זה מחוץ לקדושה, **וְאֵזִיל וְשָׂאט בְּעֻלְמָא וְלֹא יִשְׁכַּח אֵתֵר** - והולך ומשוטט בעולם, ואינו מוצא מקום.

כיון שהתבאר כי דברי תורה שאינם אמת אינם עולים, יבואר לפי זה הכתוב 'ולפני עור לא תתן מכשול'.

מָאן גְרַיִם לִיהָ הָאִי - מי גרם לזה הלומד שלא יעלו דברי התורה שעוסק

בהן לעלות למעלה, **הַהוּא** שלא הגיע להוראה והורה, **דְּסָאֵטִי לִיהָ מְאוּרַח מִישַׁר** - שהיטה את תלמידו שלמד תורה מפיו מן הדרך הישרה, והטעהו בדבר הלכה. וכיון שאין דברי תורתו אמת, **הִדָּא הוּא דְכְתִיב** - זהו מה שכתוב, **'וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מְכַשׁוֹל'**, ומשמעו, שהמורה שלא הגיע להוראה, 'נותן מכשול' 'לפני' תלמידו, שהוא 'עור' בדבר הלכה, משום שדברי התורה שמתייגע עליהם אינם עולים כלל למעלה. **וּבְגִינֵי כִּף כְּתִיב** - ובגלל כן כתוב, **'וְיִרְאֵת מְאֵלְהִיר אֲנִי ה'**, שיזהר מללמד אם אינו ראוי להורות.

בְּנֵהרָא דְעֻלְמָא דְאֵתִי, דְנִגִיד וְנִפְיָק מְעַדְן. וְאֵתְקַבַּל בֵּיה, וְאֵשְׁתַּאֲבַב בְּגִינְהָ.

וְאֵתְנַטַע סוּחְרַיְנִיה דְהַהוּא נִהְרָא, אֵילָנָא עֵלְאָה, וְכִדְיִן נִגִיד וְנִפְיָק נְהוּרָא עֵלְאָה, וְאֵתְעַטַר בֵּיה בְּהַהוּא בְּרַ נֶשׁ כָּל יוֹמָא, כְּמָה דְאֵתְמַר.

וּמָאן דְלַעֲי בְּאוּרִייתָא, וְלֹא אֵשְׁתַּדַּל בְּהַ בְּאֵרַח קְשׁוּט וּבְאֵרַח מִישַׁר, הַהוּא מְלָה, סְלִקָא וְסַטִי אוּרְחִין, וְלִית מָאן דִּיתְחַבֵּר בְּהָ, וְכָלְא דְחִינִין לָהּ לְבַר, וְאֵזִיל וְשָׂאט בְּעֻלְמָא וְלֹא יִשְׁכַּח אֵתֵר.

מָאן גְרַיִם לִיהָ הָאִי. הַהוּא דְסָאֵטִי לִיהָ מְאוּרַח מִישַׁר, הִדָּא הוּא דְכְתִיב 'וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מְכַשׁוֹל'. וּבְגִינֵי כִּף כְּתִיב 'וְיִרְאֵת מְאֵלְהִיר' דְאֲנִי ה'.

וּמָאן דְתִיאֻוּבְתִיהָ לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא, וְלֹא אֵשְׁכַּח מָאן דִּיּוֹלִיף לִיהָ, וְהוּא בְּרַחֲמֵי תַא דְאוּרִייתָא, לְעֵי בְּהָ, וּמְנַמְנָם בְּהָ בְּגַמְגוּמָא דְלֹא יָדַע, כָּל מְלָה וּמְלָה סְלִקָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדֵי בְּהַהוּא מְלָה וְקַבִּיל לָהּ, וְנַטַע לָהּ סוּחְרַיְנִיה דְהַהוּא נְחֵלָא. וְאֵתְעַבִּידוּ מְאֵלִין מְלִין אֵילָנִין רַבְרַבִּין, וְאֵקְרוּן 'עַרְבֵי נְחֵל'. הִדָּא הוּא דְכְתִיב (משלי ה יט) 'בְּאֵהֲבַתְהָ תִשָּׂגָה תִמְיִד', כלומר, אפילו אם אתה שוגג ומגמגם בדברי תורה, אם אתה עוסק מתוך אהבת התורה, תעשה כן תמיד, כיון שגם דברי תורה אלו עולים למעלה.

וְדוֹד מְלַכָּא אָמַר (תהלים פו יא) 'הוֹרְנֵי ה' דְרַבְּדָא אֵתְלָד בְּאֵתְמַרְד'. וְכְתִיב (שם כז יא) 'וְנַחְנֵי בְּאֵרַח מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי'.

שיעסוק בתורה בדרך ישרה, כדי

שיעסוק בתורה בדרך ישרה, כדי

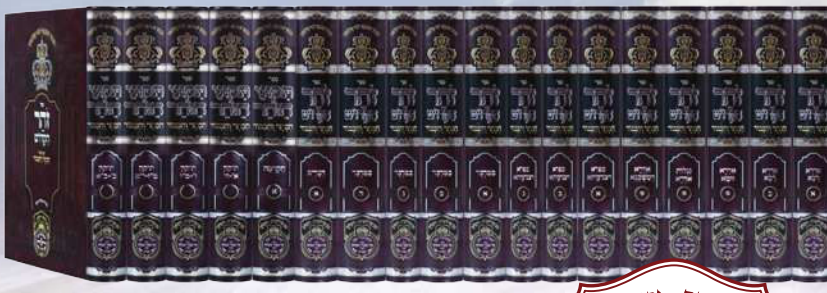
מאחר שביאר חומר לימוד דבר תורה של שקר, מוסיף שאם אינו מוצא מי שילמדו וטועה בדברי תורה, גם כן חביבה תורתו בעיני הקב"ה.

ומאן דתיאובתיה למלעי באורייתא - ומי שתשוקתו היא לעסוק בתורה, ולא אשכח מאן דיוליף ליה - ואינו מוצא מי שילמדו תורה, והוא ברחמימותא דאורייתא לעי בה - והוא באהבתו את התורה עוסק בה, ומגמגם בה בגמגומא דלא ידע - ומגמגם בה בגמגום משום שאינו יודע לגרוס כראוי ולהבין דברי תורה, אז כל מלה ומלה סלקא - כל תיבה ותיבה עולה למעלה, וקודשא בריך הוא חדי בההיא מלה וקביל לה - והקדוש ברוך הוא שמח באותו דבר תורה ומקבל אותו, ונטע לה סחריניה דההוא נחלא - ונוטע אותו סביב אותו הנחל שהוא הבינה הנמשכת מן החכמה, ומגין עליו מן החיצונים. ואתעבידו מאלין מלין אילנין רבבין - ונעשים מדיבורים אלו אילנות גדולים, ואקרוין - ונקראים 'ערבי נחל', כיון שהם כערבות שאינם עושים פירות. הִדָּא הוּא דְכְתִיב (משלי ה יט) 'בְּאֵהֲבַתְהָ תִשָּׂגָה תִמְיִד', כלומר, אפילו אם אתה שוגג ומגמגם בדברי תורה, אם אתה עוסק מתוך אהבת התורה, תעשה כן תמיד, כיון שגם דברי תורה אלו עולים למעלה.

ומוסיף, **וְדוֹד מְלַכָּא** - וגם דוד המלך אמר והתפלל לפני הקדוש ברוך הוא (תהלים פו יא) **'הוֹרְנֵי ה' דְרַבְּדָא אֵתְלָד בְּאֵתְמַרְד'** - שיעסוק בתורה בדרך האמת, **וְכְתִיב** - ועוד כתוב (שם כז יא) **'וְנַחְנֵי בְּאֵרַח מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי'** - שדברי תורתו יעלו השמימה בדרך ישרה.

שיעסוק בתורה בדרך ישרה, כדי

נפשי צמאה לדעת כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" >
ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

